

De komende verkiezingen hebben voor veel progressieve Amerikanen grote symbolische betekenis. De verkiezingen worden gezien als een grote test voor Amerika. Natuurlijk gaan de verkiezingen in de VS niet over fundamentele zaken – stromingen die bereid zijn het kapitalisme uit te dagen zijn klein. Maar ze gaan over de enorme kloof tussen conservatief en liberal Amerika. De ruzie over het 'homohuwelijk' is een centraal element in dit gevecht.

Er zou weinig veranderen in Amerika als homo's en lesbo's eindelijk mochten trouwen. Je vraagt je af waarom het onderwerp zo belangrijk wordt gevonden. Het heeft niets te maken met de oorlog, de economie, het begrotingstekort – het staat in zekere zin zelfs los van echte morele thema's als de vraag wanneer het leven begint (abortus), en wanneer het eindigt (euthanasie). Maar het gaat om de symboliek.

Conservatief

Om een conservatieve commentator te citeren: 'Dit land is verwickeld in een oorlog op twee fronten. De ene buiten onze grenzen, ver weg. De ander in ons eigen land. Op beide fronten gaat het om de verdediging van onze judeo-christelijke cultuur. Op het ene front vechten we tegen moslimterroristen, op het andere tegen seculier links in dit land.'

Amerika is verdeeld tot op het bot. De verkiezingen gaan ergens over, namelijk over de inrichting van de morele orde in de samenleving. Met George Bush is vier jaar geleden een president aan de macht gekomen die het meest conservatieve gedeelte van de Amerikaanse bevolking vertegenwoordigt. Bush is een evangelische, 'herboren', christen: hij is tegen abortus en euthanasie; hij is tegen seksuele voorlichting op scholen (en bepleit seksuele onthouding tot na het huwelijk); tegen burgerrechten voor homo's en lesbo's. Hij staat, in andere woorden, voor de agenda van uiterst recht in de Verenigde Staten: voornamelijk evangelisch geïnspireerde groepen met een enorme invloed op de Amerikaanse politiek.

George Bush' verzet tegen het homohuwelijk – hij zegt alles te zullen doen om de 'heiligheid' van het huwelijk te verdedigen – is van groot symbolisch belang. Een groot deel van de evangelische kiezers is tijdens de vorige presidentsverkiezingen, waarin Bush minder stemmen (in absolute aantallen) kreeg dan Al Gore, helemaal niet gaan stemmen. Om de komende verkiezingen te kunnen winnen heeft Bush zeer waarschijnlijk de evangelische kiezers nodig. En die zijn zeer gehecht aan symbolen, zoals de 'heiligheid' van het huwelijk. En dus gaat Bush zich te buiten aan een ongehoord amendement op de grondwet, die het huwelijk voor eeuwig ontoegankelijk moet maken voor potten en flikkers. Dat gaat hem waarschijnlijk niet lukken, maar nogmaals: het gaat om de symboliek.

Honden

Tegenover Bush en religieus rechts staat een ander Amerika. Het Amerika van de grote steden aan een van de kusten, waar de cultuur liberaler is en de opvattingen progressiever. Steden als San Francisco en New York zijn ook belangrijke gay capitals – en homo's en lesbo's lijken in deze verkiezingen van redelijk groot belang. Ze hebben zichzelf op de agenda van de presidentsverkiezingen gezet door de afgelopen weken massaal naar San Francisco en Toronto te trekken, om met een partner van het zelfde geslacht in het huwelijksbootje te stappen.

Vanuit het perspectief van radicale homobevrijding stelt het weinig voor. Het zijn zeker niet de meest radicale homo's en lesbo's die gaan trouwen – zij moeten uiteraard niks van het huwelijk hebben. Integendeel, het zijn redelijk gematigde potten en flikkers die via het huwelijk hun positie in de samenleving ter discussie proberen te

stellen. In de ogen van de machtige conservatieven is het een ultieme provocatie. Het feit dat er potten en flikkers bestaan is wat hun betreft al erg genoeg – ze hebben zich altijd hardhandig verzet tegen antidiscriminatie wetgeving voor deze groep, zelfs om geweld tegen homoseksuelen tegen te gaan. Maar dat deze mensen nu ook de betekenis van het huwelijk ondermijnen – homo's en lesbo's kunnen natuurlijk niet echt van elkaar houden – raakt aan de kern van hun patriarchale Amerika. Veranderingen in de oude vertrouwde genderorde zal van het machtige Amerika een tweederangs natie maken – zoals de Europese landen, stelde een ultraconservatief onlangs in een column op internet. Het Amerika waar politici en religieuze leiders op televisie uitleggen dat legalisering van het homohuwelijk vergelijkbaar is met de legalisering van sex met honden, moet natuurlijk met hand en tand verdedigd worden.

Democraten

Maar voor welk Amerika kiest die andere kandidaat, John Kerry? Hij is lid van de partij die cultureel gezien de andere kant van de kloof vertegenwoordigt, hoewel ook de Democraten een sterke, conservatieve rechtervleugel hebben. Het overgrote deel van het homoseksuele electoraat kiest traditioneel voor de Democratische kandidaat. Ook al kiezen die kandidaten vaak niet echt voor gelijke rechten. Zo werd tijdens de regering van Clinton de Defense of Marriage Act doorgevoerd, die het mogelijk maakt huwelijken gesloten in de ene staat, in de ander niet te erkennen.

Opvallend aan Kerry is dat tegen de Defense of Marriage Act stemde en het zelfs een oneerlijke wet noemde. Zoals het een goed Democraat betaamt, heeft hij nu een ander standpunt (voor samenlevingscontracten, tegen het huwelijk). En dat geeft precies aan wat het probleem is met de strategie van progressieve Amerikanen om steeds maar weer op de minst slechte kandidaat te stemmen. Zij doen dat omdat ze in de val van de culturele kloof vallen. Zij denken dat een stem op de kandidaat aan de andere kant van de kloof ook politiek verschil maakt. Ze hebben ongelijk – die culturele kloof is geen politieke kloof. Kerry gaat de positie van homoseksuelen niet verbeteren en verder de wereld ook niet veranderen. Verandering komt als linkse potten en flikkers zich samen met anderen eindelijk losmaken van de beklemmende greep van de Democratische partij op sociale bewegingen en kiezen voor de strijd voor echte alternatieven.